

Pol Timotiké taale viyaandén nyéngaa

Taale ani kundi ma vé

Timoti dé Galesia provinsmba tékwa gaayé Listramba yaae Jisasna jémbaamba yaalan biyaku du nak wa. Déku aasa lé Juda taakwa wa. Déku aapa dé Grik du wa. Pol wa kéraae Timoti kure yeýé yaayatéte Gotna jémbaa yatan sékét (Aposel 16:1-3). Kukmba Timoti Efesusmba tékwa Jisasna jémbaamba yaalan du dakwana néma du téndén. Téndéka wa Pol ani nyéngaa déké viyaandén.

Pol ani néma muséké Timotit anga wandén, “Méné ma jéraawu yaménék. Ras dunyansé Jisaské yé kunmba vékulakakwa du dakwana yéku mawulé ka yaavan kutndara. De wani dunyansé képmaana késpulak nakpulak muséké vékulakate sépélak aapélak wa yaténdakwa. Yate anga wandakwa, ‘Du kulémawulé kéraaké mawulé yate kakému kwaami ras kamuké, taakwale kwaamuké yaakére ma baka yaténdu.’ Naandakwan, deku kundi vékuké yambak.” Naandén Pol.

Pol wandékwa nak néma musé, wan yéku yapatémba yatéte Jisasna jémbaamba yaalan du dakwa jaawuve téte Gotna yé kavérékndarénngé wa wandékwa. Yate néma kundi kwayéndékwa Jisasna jémbaamba yaalan du dakwana néma duséké, dele jémbaa yakwa dunyanséké waak.

Pol kukmba anga wandékwa, “Timoti Jisas Kraisna jémbaa yakwa yéku du téte yéku yapaté

ma yandu, Jisasna jémbaamba yaalan akwi du dakwat.” Naandékwa.

1-2 Méné Timoti, ménéké wuné Pol ani nyéngaa viyaataka-wutékwa. Nané Satanna taambamba kéraakwa du Got, waambule yaae nané kure yéké yakwa du Krais Jisasale, wandéka wa wuné Krais Jisasna kundi kure yaakwa du a téwutékwa. Talimba méné wuna kundi vékutake wa Krais Jisasna jémbaamba yaalaménén. Yaale wuna nyaan pulak téménénga wa ménat wawutékwa.

Nana aapa Got ménéké mawulé yate ménat yé kun yate, ménéké sémbéraa yate, yéku mawulé kwayéte, nana Néman Du Krais Jisas wunga male yandu méné yé kunmba yarékaménéngwa. Gorét wunga waatakuwutékwa.

Nané papukundi vékuké yamarékate

3 Talimba wuné Masedonia provinsét yéké yate ménat wawutén, Efesusmba yaréménénngé. Wani gaayémba yarépéka-ménénngé mawulé yawutékwa. Du ras papukundi wa yakwasnyéndakwa du dakwat. Méné det waménu de wani kundi nakapuk katik yakwasnyéké daré. **4** Wani du de sarésapé, gwaal waara ngaa maandéka bakamuna yéké waak, néma kundi wa bulté-pékaandakwa. Bulté-pékaatéte waara ndaru deku mawulé kapérandi yakandékwa. Yandu de Gotna jémbaa katik yaké daré. Wani du wat ma waménumbut wani muséké katik bultépékaaké daré. De Gorké yé kunmba vékulakate yéku mawulé vékumunaae wa déku jémbaaké vékusék- ngandakwa. **5** Deku

mawulé yékunmba téndu yéku mawulé vékute Gorké yékunmba vékulakate du dakwaké néma mawulé yandarénngé, méné wani dunyansat wunga ma waménu. ⁶ Du ras yéku mawulé kuk kwayétake waangété yate de baka kundiké wa wandakwa. ⁷ Wate de du dakwat Gotna apakundiké yakwasnyéké mawulé yate anga wandakwa, “Nané yékunmba vékuséknangwa. Nana kundi ma véku.” Naandakwa. Wunga wate Gotna kundiké yékunmba vékusékngapuk yate, wandarén kundiké waak yamba vékusékndakwe wa.

⁸ Got apakundi du dakwat wa kwayéndén. De wani apakundi vékute yéku jémbaa yandaru wan yéku yaké yakwa. Wunga vékuséknangwa. ⁹⁻¹⁰ Apakundi kwayéte Got yéku du dakwaké dé vékulakak, kapuk? Yamba yé wa. Apakundi kwayéte kapéremusé yakwa du dakwaké wa vékulakandén. Kundi vékukapuk yandakwa, kapérandi mawulé vékundakwa, Gotna kundi vékukapuk yandakwa, Gotna kundi kuk kwayéndakwa, Gorét wasélékndakwa, aasa aapat viyaandékndakwa, nak du dakwat viyaandékndakwa, nak du dakwale kapérandi musé yandakwa, du nak duwale kwaandakwa, dunyansé dakwa sél ye kure yéndakwa, paapu yandakwa, papukundi Gotna yémba wandakwa, kapérandi musé ras waak yandakwa, wunga yate kapérandi yapaté wa yandakwa. Wani du dakwaké vékulakate wa Got apakundi kwayéndén. Wani du dakwa Got wakwa kundi kuk kwayéndakwa. ¹¹ Néman Du Got wandéka wuné déku jémbaa yate déku yéku kundi wa

kwayéwutékwa. Yi wan wanana wa. Déku yé apapu kavérékwutékwa.

Néman Du Polké sémbéraa yandénngé Pol Gotna yé kavérékndékwa

¹² Nana Néman Du Krais Jisas anga wandén, “Pol wuna jémbaa yakandékwa.” Naandén. Wunga watake mayé apa tiyaandéka wa déku jémbaa yawutékwa. Néman Du wunga yandéka déku yé kavérékwutékwa. ¹³ Talimba wuné dat wasélékte kapérandi kundi wate déku du dakwat yaavan kuruwutén. Kuttéte déké vékukapuk baka yékéyaakmba yatéwutéka wa wunéché sémbéraa yandén. ¹⁴ Sémbéraa ye Néman Du Krais Jisas wunéché yékunmba véte yékun yandéka, wuné déku du téte, déké yékunmba vékulakate wa déké néma mawulé yawutékwa.

¹⁵ Talimba Krais Jisas nana képmaat gaayandén, kapérandi mawulé vékukwa du dakwat yékun yandu kulémawulé kéraae yékunmba rapékandarénngé. Wani kundiké wanangwa, “Yi, wan wanana wa.” Naanangwa. Méné wani kundi ma yékunmba vékuménék. Akwi du dakwa wani kundi yékunmba ma vékundaru. Talimba wuna kapérandi mawulé akwi duna kapérandi mawulat wa taalékérandén. ¹⁶ Taalékérandéka Krais Jisas wunat bari yamba viyaandékwe. Ye wunéché sémbéraa yate wunat yékun yandén, du dakwa ras waak déku yéku yapatéké vékusékndarénngé. Du dakwa wunat véte anga wakandakwa, “Krais Jisas wani kapérandi mawulé vékukwa duwat wa yékun yandén, dé kulémawulé kéraae yékunmba

rapékandénngé. Nanat waak yékun yakandékwa. Yandu nané kulémawulé kéraae yékunmba rapéka-kanangwa. Krais Jisas dat wunga yékun yandéka wanngé a vékuséknangwa.” Naakandakwa.

¹⁷ Got dé nana Némán Du wa. Dé nakurak wa Némán Du rapéka-ndékwa. Akwi néma duwat taalékérásandandén wa. Apapu rapéka-kandékwa. Katik kiyaaké dé. Dé yamba vénangwe wa. Dé male nakurak wa Got. Dé apamama yapéka-kandékwa. Nané déku yé ma kavérékngwak apapu apapu. Yi, wan wanana wa.

Timoti apamama yate Gotna jémbaa yékunmba ma yapékaténdu

¹⁸ Wuna nyaan Timoti, ma véku. Talimba Gotna yém̄ba ménat wa wanánén, kukmba yaké yaménéngwa jémbaaké. Wani kundiké vékulakate bulaa ménat nakapuk wani jémbaaké wawutékwa. Méné talimba wanánén kundiké vékulakate Gotna jémbaa yékunmba ma yapékatéménu. Waariyakwa du apamama yate yékunmba téndakwa pulak, méné Gotna jémbaa yate, apamama yate yékunmba ma téménu. ¹⁹ Téte yéku mawulé vékute Krais Jisaské yékunmba vékulakate Gotna jémbaa yékunmba ma yapékatéménu. Du ras yéku mawulé yaasékatake Krais Jisaské wa kuk kwayéndarén. Déké kuk kwayétake, déké yékunmba vékulakakapuk yate, wa sépélak aapélak wa yaténdakwa. ²⁰ Himeneus ambét Aleksander wunga wa yatémbérékwa. Yatéte Gorét wasélékmbérén. Wasélékmbéréka wawutén, “Satan béna néma du rate bénéké vékandékwa. Béné nané yaaséka-take ma

yémbénu. Béné Gorét nakapuk wasélékngé yambak." Naawutén. Bét Gorét nakapuk wasélékngapuk yambéru bérku mawulé yékun témuqué wa wunga wawutén.

2

Guné Gorale ma anga bulngunu

¹⁻² Ani kundi ménat wawutékwa. An néma musé a. Guné Krais Jisasna jémbaamba yaalan du dakwa, jaawuve téte Gorale ma bulngunu, akwi du dakwaké. Deké vékulakate mawulé yate Gorale ma bulngunék, dé det yékun yamuké. Akwi néma gaayéna néma dunyansé, akwi gavmanngé waak, dale bulte dat ma waangunék. Dé wani néma dunyansat yékun yandu deku jémbaa yékunmba yandarénngé, dat ma waangunék. Waangunu wa néma du yéku jémbaa yakan-dakwa. Yandaru nané akwi du dakwa Gotna kundi vékute yéku mawulé vékute yékunmba yatékanangwa. ³ Wunga waangunu wan yékun yaké yakwa. Wunga waangunu, nanat yékun yakwa du Got vékutake mawulé yakandékwa. ⁴ Akwi du dakwa kulémawulé kéraae yékunmba yatéte déku kundi vékusékndarénngé, wa Got mawulé yandékwa.

⁵ Got nakurak male wa randékwa. Got béré du dakwa, deku nyéndémba tékwa du nakurak male wa. Déku yé Krais Jisas wa. Dé wa téte nanat yékun yandékwa, nané Gorale yékunmba rananénngé. ⁶ Talimba kapérandi mawulé baangwi pulak wa gin akwi du dakwat. Gindéka Got wandéka wa Krais Jisas yaae kiyaandén.

Kapérandi mawulé nanat gipékaae tékapuk yandu nané kulémawulé kéraae yékunmba rapékananénngé, wa kiyaandén. Kiyaandéka anga wa vékuséknangwa. Akwi du dakwa kulémawulé kéraae yékunmba rapékananénngé wa Got mawulé yandékwa.⁷ Yate wunat wandén, wuné Krais Jisasna kundi nak gaayé du dakwat kwayéte déku jémbaaké det yakwasnyéwuténngé. Déku kundiké wanangwa, “Yi, wan wanana wa.” Naanangwa. De wani kundi kurkale vékundarénngé, wa wuné déku kundi wawutékwa. Got dékét déku kapmang wa wunat wandén, wani jémbaa yawuténngé. Yi, wan wanana wa. An papukundi yamba yé wa.

⁸ Akwi genge gaayémba akwi du deku taamba kusoréte Gorale bulte dat waakandakwa. De Gotna mawulé kéraae rakarka yate waaruakupuk, baka yékunmba yatéte, dat waakandakwa. Wanngé wa mawulé yawutékwa.

Dakwasé anga ma yandaru

⁹⁻¹⁰ Dakwasé waak yéku mawulé vékukandakwa. Yate yékunmba yatékandakwa. Wunga mawulé yawutékwa. De anga wate, “Nané Gotna kundi yékunmba vékunangwa.” Wunga wate wa de yéku yapaté yakandakwa. Wani yapaté wan yéku musé yakusondakwa pulak wa. Wani yapaté yandaru du dakwa véte anga wakandakwa, “Wan de yéku dakwasé wa.” Naakandakwa. Dakwa dekét deku yé kavérékte, deku némbé deku sépéché male vékulakate, némaamba yéwaa kwayéte késkulaknakpulak yakusondakwa yéku musé katik

saawuké daré. Wunga baan yapatéké kalik yawutékwa. ¹¹ Du Gotna kundi kwayéndaru dakwa yakélak rate wani kundi ma vékundaru. Vékute kundi katik bulké daré. ¹² Dakwa duwat katik taalékére némaan yaké daré. De Gotna jémbaaké duwat katik yakwasnyéké daré. De yakélak ma yaréndaru. ¹³ Taale Got Adam wa yandén. Yatake kukmba Iv yandén. Wunga yandénmba, dakwa duwat némaan katik yaké daré. Got taale duwat wa yandén. ¹⁴ Adam Satanna papukundi yamba vékundékwe wa. Iv lé kapmang Satanna papukundi vékutake, Gotna apakundi vékukapuk ye, wa kapéremusé yalén. Wunga yalénmba, dakwa duwat némaan katik yaké daré. ¹⁵ Dakwasé Gorké yé kunmba vékulakate, déké néma mawulé yate, kapéremusé yakapuk ye, yéku mawulé vékute yé kunmba yaréndaru, wa Got det yé kun yakandékwa, nyaan kéraaké yandakwa sapak. Det yé kun yandu yé kunmba rapéka-kandakwa.

3

Krais Jisasna jémbaamba yaalan du dakwana néma dusé

¹ Ani kundiké anga wawutékwa, “Yi, wan wanana wa.” Du nak Krais Jisasna jémbaamba yaalan du dakwana néma du téké mawulé yate, yéku jémbaaké wa mawulé yandékwa. ² Krais Jisasna jémbaamba yaalan du dakwana néma du téké mawulé yate anga ma yandu. Akwi du dakwana ménimba yé kunmba yarékandékwa. Dé taakwa nakurak male kéraakandékwa. Déku

mawulé yékunmba tékandékwa. Téndu kapérandi mawulé vékukapuk ye yéku jémbaa yakandékwa. Dé yéku yapaté yakandékwa. Du ras nak gaayém̄ba yaandaru det yékun yate kakému kwayéte wandu déku gaamba kwaakandakwa. Gotna jémbaaké akwi du dakwat kurkale yakwasnyé-kandékwa. ³ Dé katik waangété kulak kate waangété yaké dé. Dé katik bari rakarka yate dele waaru waariyaké dé. Dé nak du dakwale yakélək rakandékwa. Dé yéwaa kéraaké néma mawulé katik yaké dé. ⁴ Dé déku taakwa nyambaléké yékunmba vékandékwa. Véndu deku mawulé yékunmba téndu de yékunmba yarékandakwa. Dé wandu déku nyambalé déku kundi kurkale vékukandakwa. ⁵ Du nak déku taakwa nyambaléké yékunmba vékapuk yate, wa Gotna jémbaamba yaalan du dakwaké yékunmba véké yapatikandékwa. Wani du deku néma du katik téké dé.

⁶ Kulé du Krais Jisasna jémbaamba yaale téte wa dé deku néma du katik téké dé. Kulé du néma du téte déku yé kavérékte kapéremusé yamunaandu, wa Got dé yan kapéremusé yakata-kandékwa, Satanét yakataké yandékwa pulak.

⁷ Néma du téké mawulé yakwa du dé yéku mawulé vékute yékunmba yarékandékwa. Yaréndu, Krais Jisasna jémbaamba yaalan du dakwa, Krais Jisasna jémbaamba yaalakapuk yan du dakwa waak, akwi du dakwa, déké anga wakandakwa, “Dé wan yéku du wa.” Naakandakwa. Wani du yékunmba yaréndu, wa du dakwa déké anga katik waké daré, “Wan kapéremusé yakwa du wa.” Wunga katik

waké daré. Yandaru dé bari Satan yaasnyan baangwimba katik vaakérké dé.

Néma dunyansale jémbaa yakwa dunyansé

⁸ Du ras Krais Jisasna jémbaamba yaale wani jémbaana néma dunyansale jémbaa yakandakwa. Wani dunyan anga ma yandarék. De yéku mawulé vékute yéku kundi wakandakwa. Kundi vétik katik bulké daré. Némaamba wain kulak katik kaké daré. Deku mawulé nak du dakwana musé aséché, yéwaaké katik jaambiké dé. ⁹ De Krais Jisasna kundi yé kunmba vékute yéku mawulé ma vékundaru. ¹⁰ Taale deku jémbaa ma yakwe véngunék. Yakungunu de yéku mawulé vékute yéku jémbaa yate yé kunmba yatémunaandaru, wa wangunu néma dunyansale yénga jémbaa yandaru.

¹¹ Deku dakwasé waak yéku yapatéké ma vékulakandaru. Yatéte nak du dakwaké papukundi katik waké daré. Yé kunmba ma yaténdaru. Yéku kundi wate yéku jémbaa male ma yandaru.

¹² Néma dunyansale jémbaa yakwa du de taakwa nakurak nakurak ma kéraandaru. Deku taakwa nyambaléché yé kunmba vékandakwa. Véndaru de deku kundi ma vékundaru. ¹³ Néma dunyansale jémbaa yakwa dunyansé yéku jémbaa yakandakwa. Yate Krais Jisasna jémbaamba yaalan du dakwana ménimba yé kunmba yatékanakwa. Krais Jisas yéku mawulé tiyaandéka nané déku du téte nané déké yé kunmba vékulakanangwa. Wani jémbaa yakwa dunyansat waak Krais Jisas yéku mawulé kwayékandékwa. Kwayéndu de déku du téte

déké yékunmba vékulakate apamama yate nak du dakwat déku kundi kwayékandakwa.

Gotna yapaté

¹⁴ Wuné ménéké bari yaaké mawulé yawutékwa. Yate wa ani nyéngaa viyaawutékwa ménéké. ¹⁵ Wuné bari yaakapuk yamunaawutu méné viyaatakawutén kundi véte Gotna du dakwa raké yanangwanngé vékusékngaménéngwa. Got apapu rapékandékwa. Déku kundiké anga wanangwa, “Yi, wan wanana wa.” Naanangwa. Nané déku jémbaamba yaale déku du dakwa téte déku kundi ma vékukwak. Vékute nané taawundarén kwaatmu pulak, apamama yate yékunmba tékanangwa. Yékunmba téte nané déku kundi kwayé-kanangwa. ¹⁶ Talimba Got apakundi wa wandén, Krais Jisaské. Wani kundi wandéka kukmba wa nané Krais Jisaské vékuséknanén. Dé néma du wa. Déké anga wanangwa:

Dé Gorale re gaaye wa képmaana duna sépé kure yaténdén.

Yaténdéka wa du dakwa dé vénadarén.

Dé néma du randéka wa Gotna Yaamambi nanat wandén déké.

Gotna kundi kure gaayakwa dunyansé dé vénadarén wa.

Déku du akwi genge gaayémba tékwa du dakwat wa kundi kwayéndarén déké.

Kwayéndaka wa déké yékunmba vékulakandarén.

Got wandéka wa déku gaayét waare wa néma du randékwa.

Krais Jisaské wunga wanangwa.

4*Paapu yakwa dunyansé*

¹ Gotna Yaamambi anga watépakndékwa, “Ma véku. Kukmba du ras paapu yakwa dunyanséna kundi, kutakwana kundi waak vékukandakwa. Vékute Krais Jisasna kundi kuk kwayékandakwa.” Naandékwa Gotna Yaamambi. ² Du nak késépéri apu kulaat jémbaa yandéka kulaa némbi yamba kure wa. Paapu yakwa du ras kapérandi mawulé vékuté-pékaaténdaka deku mawulé némbi kurkapuk yakwa kulaa pulak yamba yé kun mba te wa. Yandéka deku kapérandi mawuléké yamba vékusékndakwe wa. ³ Wani du de ani papukundi anga wakandakwa: “Guné taakwa kéraaké yambak. Guné kwaami kakému ras kaké yambak.” Naandakwa. De wani paapu yakwa dunyansé wunga wakandakwa. Guné deku kundi vékuké yambak. Got kwaami kakému akwi, kananénngé wa taakandén. Gorké yé kun mba vékulakakwa du dakwa, nané déku kundi vékusékte akwi kwaami kakémuké ma mawulé yakwak. Yate tiyaandén kwaami kakémuké anga wakanangwa, “Wan yé kun wa.” Naate wani kwaamiale kakémuale kakanangwa. ⁴ Got taakan kwaami, kakému wan yé kun wa. Kwaami kakémuké nak yamba yaakétnangwe wa. “Wan yé kun wa,” naate akwi kwaami, kakému kakanangwa. ⁵ Nané Gotna kundi vékute Gorale kundi bulnanu, wa dé mawulé yakandékwa. Yandu wani kwaami, kakému kakanangwa.

Timoti Kraisna yéku jémbaa yakwa du ma yaténdu

6 Méné wani kundi Krais Jisasna jémabaamba yaalan du dakwat wamunaate méné déku jémbaa yékunmba yakaménéngwa. Yate méné Krais Jisasna kundi yékunmba vékute, wanánén kundi vékute, apamama yaménu ména mawulé yékunmba tékandékwa. Wani kundi wan yéku kakému pulak wa. Nyaan yéku kakému kate némaan ye yékunmba téndékwa pulak, méné wani kundi vékuté-pékaatéte apamama yaménu ména mawulé yékunmba tékandékwa. **7** Méné Gorké wandakwa kundi male ma vékuménék. Nak kundi vékuké yambak. Wan baka kundi wa. Wani kundi kuk kwayétake Gotna kundi vékute ma apamama yate yékunmba téménék.

8 Méné apamama yate pétéménu ména sépémaalé yékunmba tékandékwa. Wunga yate yékunmba yatékaménéngwa. Méné apamama yate Gorké yékunmba vékulakatéménu ména mawulé yékunmba tékandékwa. Wunga yate yékunmba yatékaménéngwa. Ména mawulé yékunmba téndu bulaa yékunmba yate ye kukmba waak yékunmba yatépéka-kaménéngwa apapu apapu. Yi, wan wanana wa.

9 Akwi du dakwa wani kundi kurkale ma vékundarék. **10** Wani kundiké vékulakate apamama yate néma jémbaa yanangwa. Got apapu apapu rapékandékwa. Rate akwi du dakwat yékun yandékwa. Yate déké yékunmba vékulakakwa du dakwa nanat yékun yandu nané dale yékunmba rapéka-kanangwa. Got wunga yakate yandékwanngé vékusékte a kaavérénangwa. Kaavéréte nané apamama yate néma jémbaa yanangwa.

11 Méné wani kundi det yakwasnyéte kurkale ma waménék. **12** Méné naléwuré biyaku du wa téménéngwa. Yéku kundi ma waménék. Du dakwaké ma néma mawulé yaménék. Gorké yé kunmba vékulakate, déku kundi yé kunmba vékute, yéku mawulé vékute, ma yéku musé male yaménék. Yaménu Gotna jémbaamba yaalan du dakwa ménéké anga wakandakwa, “Wan yéku du wa. Naléwuré biyaku du téndéka wa déku mawulé yé kunmba tékwa, néma duna mawulé pulak.” Naate, yaménéngwa jémbaa véte, de yaménéngwa pulak yakandakwa. **13** Yaaké yawutékwannngé kaavéréte méné apamama yate anga ma yaménék. Méné Gotna nyéngaamba véte du dakwat némaanmba ma waménék. Waménu de Gotna jémbaamba yaalan du dakwasé vékukandakwa. Méné det Gotna kundi ma waménék. Gotna jémbaaké det ma yakwasnyéménék. **14** Talimba du ras Gotna yémba kundi kwayéndaka néma du ména maakamba taamba taakandaka Got déku mayé apa ménat wa kwayéndén, déku jémbaa yaménénngé. Kwayéndéka méné mayé apa kéraoe wani kwayéndén mayé apaké kuk kwayéké yambakate. Yate déku jémbaa kurkale ma yatépéka-téménék. **15** Méné wani jémbaa kurkale yatépékate, wawutén kundi yé kunmba vékuménu du dakwa véte anga wakandakwa, “Dé talimba yéku mawulé vékute yé kunmba yaréndén. Bulaa yandékwa mawulé wa talimba yandén mawulat taalékérán. Yé kunmbaa-sékéyak wa yaréndékwa.” Naakandakwa. **16** Ma jéraawu

ye, yé kun mba yaté te, det Gorké yé ku kundi male watéménék. Yate wawutén kundi vékuménu Got ménat yé kun yakandékwa. Yate ména kundi vékukwa akwi du dakwat waak wa yé kun yakandékwa.

5

Gotna jémbaamba yaalan du dakwat ani yapaté ma yaménék

¹ Néma dunyansat ma yakélak yaménék. Det wa aruké yambak. Ména aapat yé ku kundi waménéngwa pulak, dunyanét wunga yé ku kundi ma waménék. Ména waayékanjet yaménéngwa pulak, naléwuré biyaku dunyansat ma yé kun ya. ² Ména aasat yaménéngwa pulak, de aanyapa dakwasat ma wunga yé kun ya. Ména nyang et yaménéngwa pulak, naléwuré dakwasat waak wunga ma yé kun ya.

Du kiyaan kwawitakwasé

³ Nyaan kéraakapuk dakwaséna du kiyaan-daru de kwawitakwa kapmang yarémunaandaru, wa guné wani dakwat ma yé kun yangunék.

⁴ Du kiyaan kwawitakwana nyambalé gwaal yaananngu yarémunaae, wa lat yé kun yakan-dakwa, makal nyambalé yaréndaka lé pulak det yé kun yalénngé. Wan deku musé wa. Akwi du dakwa deku aasa aapa, yaayéngu gwal-nugu baambungwat waak ma yé kun yandarék. Yandaru Got véte deké mawulé yakandékwa.

⁵ Du kiyaan kwawitakwa nyaan kéraakapuk ye kwawi kwaamunaae, wa anga yéngä walu, “Got wunat yé kun yakandékwa.” Wunga wate dat

waate lé gaan nyaa dat waatakupékaré-kalékwa, lat yékun yandénngé. Yalu Gotna jém̄baamba yaalan du dakwa wani taakwat yékun yakan-dakwa. ⁶ Du kiyaan kwawitakwasé deku sépéché male vékulaka-munaandaru, wa deku mawulé kapérandi yaké yakwa. Yandu kiyaan du dakwa Gorké vékulakakapuk yandakwa pulak, wa Gorké katik vékulakaké daré. Gotna jém̄baamba yaalan du dakwa wani dakwaké katik vékuké daré. ⁷ Du kiyaan kwawitakwat wani kundi ma waménék. Waménumbut de vékwe yéku mawulé vékute akwi du dakwana ménimba yékunmba yaréndarék. ⁸ Gotna jém̄baamba yaalan du dakwa deku kémngé yékun yakapuk yamunaae, wa de Gotna kundi vékukapuk yate wani kundi wa kuk kwayéndakwa. Wunga yandaka deku kapérandi mawulé Gotna jém̄baamba yaalakapuk yan du dakwana kapérandi mawulat wa taalékeran. De wan kapéremusé yakwa du dakwa wa.

⁹ Du kiyaan kwawitakwa némaamba (60) kwaaré yéndu aanyapa ye yarélu léku yé ma viyaataka nyéngaamba. Viyaatakatake lat ma yékun yangunék. Lé talimba nakurak duwale male lé yarak? Wunga yarénnngé lat ma yékun yangunék. ¹⁰ Talimba anga lé yak? Lé yéku mawulé vékute du dakwale yéku jémbaa yaléka léché anga daré wak? “Lé wan yéku taakwa wa.” Wunga daré wak? Talimba lé nyambalat yékun yate, nak gaayé du dakwat kakému lé kwayék? Léku yé kavérékngapuk yate Gotna du dakwat yékun lé yak? Guné wani taakwat ma yékun yangunék. Du dakwa géraandaka lé deku

mawulé yékun yate dele jémbaa yate, késpulak nakpulak yéku jémbaa lé yak? Wanngé ma léku yé nyéngaamba viyaatakatake lat ma yékun yangunék.

¹¹⁻¹² Du kiyaan kwawitakwa biyaku yaténdaru guné deku yé nyéngaamba viyaatakaké yambak. Yate deké vékumbak. De taale anga wakandakwa, “Nané kwawitakwa kwaakanangwa. Kwawi kwaate Krais Jisasna jémbaa male yakanangwa. Yi, wan wanana wa.” Wunga watake kukmba kalmu nak mawulé yate, du kumbiké nakapuk mawulé yamunaate, wa Krais Jisaské, “Yi, wan wanana wa,” naandarén wani kundi yaasékoké daré? Yaasékatake Kraisét kuk kwayéndaru anga wakandakwa, “De wan paapu yakwa dakwasé wa.” Naakandakwa. ¹³ Du kiyaandaka kwawitakwa biyaku téte, jémbaa yamuké saalakute, de akwi gaamba wulaate yététe, jémbaa yamba yandakwe wa. Yate baka yatéte de kapére kundi bulte sémndakwa, nak du dakwaké. Sémte nak du dakwana jémbaaké vékulakate bulndakwa. Dekét deku jémbaaké yamba vékulakandakwe wa. Wunga yate wa kapérandi kundi bulndakwa.

¹⁴ Kwawitakwa biyaku téte wunga katik yatéké daré. De nak du kumbiye rate nyambalé kéraae gaaké kurkale véte yékunmba yarékandakwa. Wunga mawulé yawutékwa. De wunga yan-daru nana maama det véte, wa Krais Jisasna jémbaamba yaalan du dakwat kapérandi kundi katik waké daré. ¹⁵ Du kiyaan kwawitakwa ras bulaa Gotna kundi yaasékatake Satanna kundi wa vékundakwa. Wani muséké vékulakate wa

wani kundi ménat wawutékwa. ¹⁶ Krais Jisaské yé kunmba vékulakakwa taakwa yarélu léku kémba rakwa taakwana du kiyaandu, wa lé wani taakwat ma yé kun yalék. Krais Jisasna jémbaamba yaalan du dakwa wani jémbaa katik yaké daré. Du kiyaan kwawitakwa nyaan kéraakapuk ye baka yarélu Krais Jisasna jémbaamba yaalan du dakwa lat wunga ma yé kun yandarék.

Néma dusé

¹⁷ Néma dusé Krais Jisasna jémbaa yandaru, wa guné det yéwaa ma kwayéngunék. Néma dusé yéku jémbaa yate Krais Jisasna jémbaamba yaalan du dakwat yé kun yandaru guné déku jémbaamba yaalan du dakwa det yéwaa ras waak ma kwayéngunék. De apamama yate Krais Jisasna kundi wate, déku jémbaaké gunat kurkale yakwasnyéndaru, det yéwaa ras waak ma kwayéngunék. ¹⁸ De jémbaa yate yéwaa kéraamuké, du nak talimba Gotna nyéngaamba anga viyaatakandén: Bulmakau jémbaa yate wit sék vakinékundaru guné deku tépncé gikétakngé yambak. De wani jémbaa yate wit sék ras yénga kandaru. Wunga viyaatakandéka nak du Gotna nyéngaamba anga viyaatakandén: Jémbaa yakwa du jémbaa yate wa yéwaa kéraakandakwa. Gotna nyéngaamba talimba wunga viyaatakandén.

¹⁹ Du nak anga wamunaandu, “Wani néma du kapérandi musé yandén.” Naandu méné wunga wakwa duna kundi vékuké yamarék. Du vétik kupuk wunga wandaru, wa deku kundi ma vékuménék. ²⁰ Néma du ras kapéremusé yamunaandaru méné det némaanmba ma waménék,

akwi néma duna ménimba. Wani néma du vékutake wup yate kapéremusé yakapuk yamuké, wani kapéremusé yan duwat némaanmba ma waménék.

21 Méné wani kundi ma véku. Got, Krais Jisas, Gotna kundi kure gaayakwa dunyansé de wunga wa wuné vénatakwa. Vénatakwa deku ménimba téte ménat némaanmba wawutékwa, wani kundi vékuménénngé. Méné duna kundiké vékusékngapuk yate, yandén muséké bari anga wambak, “Kapérandi musé wa.” Naaké yambak. Taale déku kundi vékwe kurkale vékusékte kukmba déké ma waménék. Méné akwi du dakwat nakurak kundi male ma waménu. Ména du dakwat nak kundi, nak du dakwat nak kundi waké yambak. **22** Taale duna jémbaa vétake déku kundi vékutake déké vékusékngaménéngwa. Wani du yéku du randu méné vékusékte déku maakamba taamba taakate dat ma anga waménék, “Méné néma du ma téménék. Néma du téte wa Krais Jisasna jémbaa yakaménéngwa.” Dat wunga ma wa. Wani duké vékusékngapuk ye bari wani kundi waké yambak. Méné déké vékusékngapuk ye wani kundi dat wamunaaménu, dé néma du téte kapéremusé yandu, dale, ménale, “Wan kapérandi musé yakwa du wa,” naakandakwa. Ma yéku mawulé vékute yéku musé male yaménék.

23 Késépéri apu wa ména biyaamba tindékwa. Wunga wandaka wa vékuwutén. Méné kulak male kaké yambak. Wain kulak ayélap ma kaménék. Kaménu ména biyaa yékuunmba tékandékwa.

24 Du ras kapéremusé yandaka de akwi du dakwa véte deké vékusékndakwa. Ras kapéremusé yandaka du dakwa vékapuk yate deké yamba vékusékndakwe wa. Kukmba akwi du dakwa wani kapéremuséké vékusék-*ngandakwa*. Vékusékndaru wa Got wani duwat yandarén kapéremusé yakata-kandékwa. **25** Du ras yéku jémbaa yandaka akwi du dakwa véte deké vékusékndakwa. Ras yéku jémbaa yandaka du dakwa vékapuk yate deké yamba vékusékndakwe wa. Kukmba akwi du dakwa deku yéku jémbaa véte deké vékusék-*ngandakwa*. Kapéremusé yan duké vékusékngé yandakwa pulak, wa yéku duké waak wunga vékusék-*ngandakwa*.

6

Nak dumba jémbaa yakwa du dakwa

1 Nak dumba jémbaa yakwa du dakwa ras Krais Jisasna jémbaamba wa yaalandarén. Yaale det jémbaa kwayékwa duké anga ma wandarék: “De wan nana néma du wa. Nané deku kundi vékute yéku jémbaa ma yakwak deké.” Naakandakwa. Det jémbaa kwayékwa duna jémbaa sépélak yamunaandaru, Krais Jisasna jémbaamba yaalakapuk yan du dakwa det véte, Gotna yé, Krais Jisaské wanánén kundiké waak wa kapérandi kundi wakandakwa. **2** Jémbaa kwayékwa du Krais Jisaské yé kunmba vékulakandaru wa jémbaa yakwa du dakwa anga wakandakwa, “Nané akwi Krais Jisasna jémbaamba wa yaalanánén. Yaale nana néma duké néma mawulé yate deku kundi kurkale ma vékukwak.” Naate yéku jémbaa ma

yandarék, det jémbaa kwayékwa duké. De anga katik waké daré, “Nana néma du waak Krais Jisasna jémbaamba wa yaalandarén. Bulaa nané aanyé waayéka nyangengu pulak yatéte nané deku kundi katik vékuké nané.” Wunga katik waké daré.

Nané ma ani yapaté yate yékunmba yatékwak

³ Méné Gotna kundiké du dakwat yakwasnyéte, wawutékwa kundi kurkale ma waménék, akwi du dakwat. Nana Néman Du Jisas Krais wan kundiké anga wanangwa, “Yi, wan wanana wa.” Naanangwa. Nané wani kundi vékute Gotna kundiké vékusék-nganangwa. ⁴⁻⁵ Du ras nak pulak kundi wate deku yé kavérékte deku mawulémba anga wandakwa, “Nané yékunmba vékusékte yékun yarénangwa.” Wunga wate yamba vékusékdakwe wa. Baka yaténdakwa. Deku mawulé kapére ye téndéka wa nak duké kalik yate, rakarka yate dele waarundakwa. Waarute nak duna kundiké kalik yate, du dakwat papukundi wate wa waaru waariyandakwa. Wani duna mawulé kapére ye téndéka wa deku mawulémba anga wandakwa, “Nané Gotna kundi vékute wa némaamba musé kéraakanangwa.” Wunga wandakwan wan paapu wa yandakwa. De Gotna kundi yamba vékusékdakwe wa.

⁶ Ma véku. Nané deku muséké jaambikapuk yate Gotna kundi kurkale vékute, yéku mawulé vékute yékunmba yatékanangwa. Yi, wan wanana wa. ⁷ Aasambéré nané kéraandarén sapak musé ras yamba kure yaanangwe wa. Baka yaananén. Kukmba kiyaee musé ras katik kure yéké nané.

Baka male yékanangwa. Wunga vékuséknangwa. ⁸ Nané kakému laplap randu wan yaak wa. Képmáana nak muséké katik vékuké nané. ⁹ Du dakwa némaamba musé kéraaké jaambindaru wa deku mawulé kapére yaké yakwa. Yandu yékéyaak yandaru deku kapérandi mawulé det taakatépéndu kapéremusé yate wa lambiyak-ngandakwa, baalé taakandarén baangwimba vaakére lambiyakndakwa pulak. ¹⁰ Du dakwa yéwaaké jaambindaru késkulak nakpulak kapéremusé némaamba yakandakwa. Du dakwa ras yéwaa kéraaké néma mawulé yate, Gotna kundi kuk kwayéndaka deku mawulé kapére ye téndéka deku mawulémba néma kaangél wa vékundakwa.

Ma apa tapa yate yé kunmba yatéménék

¹¹ Méné Gotna du téte wunga katik yaké méné. Méné apa tapa yate anga ma yaménék. Yéku musé yate Gotna kundi vékute yé kunmba yaté. Méné Gorké yé kunmba vékulakate du dakwaké néma mawulé ma yaménék. Méné kaangél kutte ma apa tapa yate yé kunmba yaté. Méné nak du dakwaké mawulé yate det ma yakélak ya. ¹² Du nak, nak duwale péte yéte det taalékéraké mawulé yate, apa tapa yate wa pétékandékwa. Wunga yate wani duwat taalékérandu wa dat yéku musé kwayéndakwa. Méné pétékwa du pulak apa tapa yate, Gotna jémbaa ma yaménék. Yate déku kundi kurkale vékuménu déku yéku mawulé kwayéndu apapu yé kunmba yatépékakaménéngwa. Talimba du dakwana ménimba téte anga waménén, “Néman

Duké yékunmba vékulakawutékwa.” Naaménénga wa Got ménat waandén, déku jémbaa yate kulémawulé kéraae apapu yékunmba yatépéka-ménénngé.

¹³ Got akwi musé wa yandén. Yate yaamambi kwayéndén. Kwayéndéka wa yaténdakwa. Aanat véndékwa. Talimba Krais Jisasna maama dé viyaandékngé yandaka Pontius Pailatna ménimba téte déku jémbaaké kundi yékunmba bulndén. Dé waak aanat véndékwa. Bulaa Gotna ménimba téte ménat ani kundi némaanmba wawutékwa. ¹⁴ Méné Gotna jémbaa yaasékaké yambak. Déku jémbaa kurkale yate yékunmba ma yatéménék. Déku jémbaa yaavan kurké yambak. Yate nana Néman Du Jisas Krais nakapuk yaaké yandékwa nyaaké ma kaavéréménék. ¹⁵ Got dékét déku kapmang wandu wa Jisas Krais nakapuk waambule yaakandékwa. Got dé kapmang wa yéku mawulé kwayéndékwa, akwi du dakwat. Akwi néma duwat taalékére dé kapmang wa akwi néma duna néma du randékwa. Nak néma du nak yamba re wa. ¹⁶ Nané akwi du dakwa kiyaanangwa. Dé nakurak katik kiyaaké dé. Rapékandékwa. Déku gaayémba dé néma nyaa pulak wa véténdékwa. Yandu nané déku gaayét ye apakmba tékanangwa. Dé rakwanét katik ye kwambaliké nané. Du nak dat talimba yamba véndakwe wa. Kukmba waak du dakwa dé katik véké daré. Nané déku yé apapu ma kavérékngwak. Déku mayé apa rapéka-kandékwa apapu apapu. Yi, wan wanana wa.

Némaamba musé asé kurerékwa du dakwa

¹⁷ Méné ani képmaana musé asé kurerékwa du dakwat anga ma waménék. “Guné guna yé kavérékngé yambak. Guné Gorké ma vékulaka. Guné yé kunmba raké yate, ani képmaana muséké vékulakaké yambak. Wani musé katik rapékaké dé. Got akwi musé nanat baka wa tiyaandékwa. Nané mawulé tawulé yate yé kunmba rananénngé wa nanat tiyaandékwa. ¹⁸ Guné du dakwat ma yé kun yangunu. Det yé kun yate yé ku jémbaa némaamba ma yangunék. Yé ku mawulé vékute guna musé muni waataate, nak du dakwat ma kwayéngunék.” Wunga ma wa. ¹⁹ De wani kundi vékute wunga yate yé ku kulémawulé kéraakandakwa. Kéraae yé kunmba yatékandakwa. Kukmba Gorale yé kunmba rapéka-kandakwa apapu apapu.

Méné Gotna jémbaaké ma kurkale véménék

²⁰ Timoti, méné ma véku. Got ménat wandén jémbaa kurkale ma yaménék. Déku jémbaaké yé kunmba véte déku kundi kurkale ma vékuménék. Du dakwa ras Gorké vékulakakapuk yate baka kundiké wa anga wandakwa, “Nané déku kundi vékuséknangwa.” Wunga wate paapu wa yandakwa. Méné deku kundi vékuké yambak. ²¹ Du dakwa ras anga wandakwa, “Nané akwi yé ku kundi vékuséknangwa.” Wunga wate Gotna kundi wa kuk kwayéndarén. Kuk kwayéte Gotna yaambu yaasékatake kapérandi yaambumba wa yéténdakwa. Méné deku kundi vékuké yambak.

Got ménéké sémbéraa yate ménat yé kun yandénngé wa dat waatakuwutékwa.

Wani kundi a wasékéyakwutékwa. Yaak.

**Gotna Kundi
The New Testament in the Wosara-Kamu Dialect of
the Ambulas Language of Papua New Guinea
Nupela Testamen long tokples Ambulas (Wosera) long
Niugini**

copyright © 1996 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Ambulas (Wosera) (Wosera-Kamu dialect of Ambulas)

Dialect: Wosera-Kamu

Translation by: Wycliffe Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2013-01-07

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source files
dated 31 Aug 2023

642fc614-c768-54bd-ae38-31184977f6f6